

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годицу	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годицу	9 дин.

Недеља 13. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Прегледу ваља слаати унутрицом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНИМА ВАР. БЕОГРАДА

Поводом заразне болести колере, која се сем Русије појавила и у Немачкој, Суд општине вароши Београда старајући се брижљиво о здрављу својих грађана, а у жељи да грађанство буде потпуно спремно и готово за сузбијање ове болести, извршио је до данас следеће санитарне мере, као предходне:

1. Набављено је 5000 килограма 99% карболне киселине, која даје 100.000 до 130.000 литара раствора за дезинфекцију, јавних места, основних школа и т. д.

2. Набављено је 3000. килогр. галице, која је такође препоручена од министарства унутрашњих дела, као дезинфекционо средство, које ће се употребити нарочито за дезинфекцију нужника, помијара и кухних места.

3. Усвојено је да се употреби за дезинфекцију и кречно млеко, које ће се у случају потребе справљати о трошку општинском.

4. На тркалишту подижу се бараке за холеричне болеснике и то са свима потребним споредним зградама.

5. Набављен је извештај број књижица и упуства противу колере и ове ће се књиже раздати одређеним комисијама, општинским позорницима, а и осталим грађанима, који буду суделовали у вршењу санитарних мера противу колере.

6. Одређене су разне грађанске комисије, које обилазе домове ради прегледа нечистоће, но поред тих комисија врше прегледе и општински лекари, а грађанству је објављено, како треба одржавати чистоћу домова и т. д.

7. Извршен је од стране општинских лекара преглед свих оних нездравих станова, који су штетљиви по здравље људства и предложено је шта треба урадити.

8. Врши се дезинфекција пијаце, фијалкерских постаја и осталих јавних места.

9. На новом гробљу спрема се камера за секцију и потребне ствари набављене су, ради констатовања секцијом, сумњивих смртних случајева.

10. Врши се дезинфекција станица паробродских на Сави и на железничкој станици, а нарочито обраћа се пажња на долазеће путнике и њихових пртљага, као и

на дезинфекцију царинских одељака, где се ствари дошавших путника прегледају.

11. Обраћа се пажња да се не продаје зелено воће, и на све остале предмете, који би могли штетљиво утицати на људско здравље.

12. Забрањено је продавати рибу на зеленом венцу а тако исто и торбарење са рибом по улицама а дозвољено је продавати само живу рибу на Сави и Дунаву.

13. Забрањено је заватање воде са нечистих места из Саве и Дунава а дозвољено је да се узима вода само са општинске пумпе на Сави која црпи чисту воду из дубине савске. Поред тога отворен је потребан број нових чесама поред Саве, тако да од сада и Сављани имају чисту и здраву воду из новог водовода.

14. Наредено је да се баца ђубре само код Карабурме у Дунав, а сва досадашња ђубришта или су затрпана или се затрпавају према санитарским одредбама.

15. У бари „Венецији“ направљени су нови канали који одводе сву нечистоћу у савски канал и тако је сада тај одвајкада постојећи смрад уклоњен.

16. Поред дунава затрпавају се такође рупе у којима се задржавала нечистоћа нарочито услед поплаве.

17. Разаслата је свима основним школама потребна количина галице, креча и карбола за дезинфекцију локала, нужника и дворшта школских и т. д.

18. Да би се ђубре из вароши могло што брже износити Суд општински дозволио је и другоме (осим концесионара) да могу ђубре износити на таквим колима да се ђубре не просипе по улицама вароши.

19. Направљен је нов канал код вланице, тако да се сада добро одлива нечистоћа из кланице а кланица и канал испирају се водом из новог водовода.

20. У кожарској улици затрпане су све провалије у којима је било разне нечистоће, а у целој тој улици направљена је нова калдрма са олуком, те је сада и та улица са свим чиста.

21. Поред горе предузетих мера од стране суда општинског, непрекидно се предузимљу и остале друге мере које се као потребне показују, а да би се све то што успешније предузети могло суд општински одобрио је и раније преко 30.000 динара за разне мере ради сузбијања кухних болести а нарочито колере.

Свима овим предходним мерама, општински је суд за сада учинио све што му је стајало у дужност у овом погледу. На грађанству пак остаје да и оно са своје стране а у свом сопственом интересу, предузме све потребне мере, да би се што боље могла уклоњети свака појава заразе.

Нарочито пак обраћа се пажња грађанству и овом приликом, да се строго придржава свију општинских наредба односно одржавања чистоће, јер као што је познато чистота је првобитни услов за сузбијање различитих болести. Ова се последња напомена чини с погледом на § 326 крив. Законика у вези са расписом г. Министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886 год. С. Бр. 3907. и према томе сваки онај, који не буде одржавао чистоћу, казниће се са тридесет дана затвора или сто педесет дин. новчане казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда
АБр. 9713. — 9. Септембра 1892. г. у Београду.

НАРЕДБА

Према распису Господина Министра унутрашњих дела од 17. Августа ове год. СБр. 5972 и преписом Господина Министра унутрашњих дела од 25. Августа ове год. СБр. 6172 имају се од сада подврћи лекарском посматрању, не само путници из заражених места из Немачке и Русије већ и из оних заражених места у Аустрији где је већ констатовано да влада колера, као што је у Галицији. Према томе наређује се свима гостионичарима и грађанима који такве путнике првме, да одма јаве надлежном кварту ако би на њима за првих 5 дана приметили ма и сумњиве знаке колере, Ко не уради према овој наредби биће најстрожије кажњен.

Из канцеларије суда општине вароши Београда
10. Септембра 1892. г. АБр. 9707. Београд.

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитарски преглед дворшта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Бео-

града, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

- 1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;
- 2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;
- 3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и
- 4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напомиње грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко „Општинских Новина“.

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметно је: да се разни одпатци покуњени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стакларије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитарским прописима о одржавању чистоте, која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитарских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалогском таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића
његош.

Битку започе десно крило млетачко и то они копљаници, што стојаху пред осталом војском. Ну кроз кратко време загазе у бој и друга два крила. Битка је била с обе стране врло крвава и упорна. Међутим, док су се они на крилима клали и убијали, дотле они што беху у средини, с обе стране, само су мирно посматрали борбу, не улазећи у њу. Али кад Танусије опази, да се непријатељ чврсто држи, и кад виде да је сва сила непријатеља што према њему беху

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20. Августа 1892. г. АБр. 9231.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул. Бр. 2, кући Ивковића.
2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.
3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.
4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.
5. Вилхелм Баганц; Вук Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.
6. Радован Петровић инж, спомничка ул. бр. 7.
7. Ђорђе П. Наслас, Васина ул.
8. Ђорђе Мајзнер инж. Београдска ул
9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.
10. Антон Матуш бравар, ул. Два јаблана, бр. 18.
11. Ранко Гођевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан

је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе извести управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.

Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

НАРЕДБА

Како је наступило време, када се на овдашње пијаце у великој мери доноси и продаје *разно јесење воће, зелен и остало паврће* и како се ови производи од стране грађанства у великој количини купује и троши, услед чега су се почеле гомилати велике гомиле ђубрета по приватним двориштима и прелазити у трулеж, чиме се ствара повољно земљиште за развијање оних честица, које куже ваздух, те се отуда могу изродити разне заразне болести, то је суд општине београдске, — водећи строго рачуна о здравственом стању својих грађана, а увидевши да концесионари за изношење ђубрета нису у стању да испуњавају услове предвиђене уговором, — раскинуо уговор са овима у намери, да би се слободним

само у оно два реда Срба, што стојаху као бедем пред осталима, договори се са својим официрима, да и они уђу у бој, — онда нагрне на непријатеља. Овај се у почетку јуначки држаше, али будући бројем куд и камо слабији распе се најзад и пређе у помоћ десном крилу, које се још храбро борило. У средини сад остадоше све сами сељаци и нератоборни људи, који, видећи се без и какве одбране, нагоше бежати. Њихови вођи, Андреја Умој и Симеон Вулкатањо, не хотећи од срамоте да беже, буду ухваћени и заробљени.

Та погибија у средини реши битку. Најпре поче уступати пред Мозом и Дибранцима лево крило, док на послетку са свим не окрете леђа и не побеже у Свадар, а за тим се поколеба и десно. Али на њему беху Срби а они се не дадоше лако разбити. Узалуд је Скендербег ударао на њих са свом жестином, они се истина морадоше и сами повући за осталима, али увек у најлепшем поретку.*)

Тако победа и овом приликом остаде на страни Скендербеговој. Како вели безимени писац, то је било 23. јула.**)

*) Biemmi G., Istoria, 119.

**) ibidem.

Што се тиче броја погинулих и рањених. у томе се писци не слажу. Али по што безимени писац тврди, да је он од самога Данила Ђурића чуо о губитку млетачке војске, то ћемо ми њему најрадије поверовати. По њему Млечићи су имали мртвих две хиљаде сто шесет. Што се пак тиче губитка победилаца, два су, вели он, била гласа. По једнима, они су имали двеста осамдесет а по другима три стотине шесет мртвих. Ко је од њих ближе истини, тешко је одредити.

После те славне победе, Скендербег похита Дајну, готово уверен, да ће му се он предати чим дозна како су Млечићи прошли и чим спази, колико у њега има заробљених непријатеља. Али се у нади љуто превари. Дајњани остадоше упорни као и пре.

При свем том он утиша гнев и показа се према непријатељима веома благ и милостив. Све заробљенике пусти кућама својима а задржи само Симеона Вулкатања и Андреју Умоја, које пошље у Пјетрабјанку.

Знајући добро, да рат с Млечићима овом победом ни из далека неје свршен и шта више, надајући се, да му они тек сад могу постати опаснима, он намисли, да се још боље утврди и спреми за сваки случај. У

www.извожењем постигла цел, те да се ђубре из варошких дворишта што брже и уредније износи.

Но да би суд ову своју намеру и у дело привео,

н а р е ђ у ј е:

Да сваки грађанин редовно износи ђубре из свога дворишта на место које је за то одредио суд општински, тако, како се ђубре неће никад нагомилавати.

Преглед о уредном извршавању ове наредбе, вршиће санитарске комисије које је суд општински одредио за ту цел.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326 крив. зак. у вези са расписом г. министра унутр. дела од 7. Јула 1886. г. СБр. 3907.

Ђубре могу износити како досадањи конџепционари тако и сваки други који би желео, само мора имати за то прописана кола и по такси коју одреди суд општински, а која ће бити прикована на дотичним колима за изношење ђубрета.

Таблице плехане на којима ће бити исписана такса, израдиће суд општински чију ће вредност платити они који би желели ђубре да износе.

Сва она лица, која желе да се баве овим послом дужни су се пријавити општинском суду за дозволу.

Од суда општ. вар. Београда 19. Августа 1892. год. АБр. 9041.

П О З И В

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 13. овог месеца Бр. 9174, позивају се сви регрути из ранијих година, обавезници редовне, I и II позива народне војске који су привремено или стално по чл. 3. ма које тачке правила за оцењивање способности за војну службу ослобођени, да неизоставно од 1. па најдаље до 20.

то време близу Дајна а између Дриваста и Скадра, постојале су рушевине неког о (авна разореног градића.*) Скендербег увиде да би оне, наново подигнуте, мogle бити врло подесне да у њима држи повећу посаду, те да тако лиши Дајно сваке помоћи а у исто време и за то, да одатле честим испадима непрестано пустоши и плени млетачку област. Како је сам материјал већ био ту наслаган а рукџ доста, — јер он нагна и војнике и околне сељане да раде, — то град буде за неколико дана готов и добије име Балеце.

Међутим, док се он ту бавио, с друге стране запрети Арбанији страшна опасност, од које се избави само захваљујући приликама што су владале у Угарској.

Ми смо негде напред видели како су се Млечки још 4. маја ове године трудили да добију Турке за савезнике против Скендербега. Видели смо и то, како су с кра-

*) Где је управо био тај град не зна се тачно; ако се може веровати Гончевићу, он је био између данашњих места Шпатар и Космача, код садашњег Дрицац. Борб. Spir., Ober Albanien etc..

Септембра ове године предстану VII. пук. окр. команда ради супер ревизионог прегледа.

Сваки обавезник понеће собом и уверење о неспособности које је од војне власти добио.

Који од обавезника овом позиву не следује строго ће бити кажњен.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Августа 1892. год. Авр. 9105.

О Б Ј А В А

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

О Б Ј А В А

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена.

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

јем јуна већ имали и озбиљну паду да ће им они и доћи у помоћ. И надање им се сад доиста испуни. Сам султан Мурат с огромном војском и грдном спремом, око које беше потрошио сав крај прошле године, већ с крајем јула био је упао у Арбанију. За то нам је доказ једно писмо млетачке господе од 29. јула у коме стоји изреком: „по што смо дознали да су Турци сишли да нападну Скендербега.“*)

Чим Скендербег дозна за ову страшну новост, остави Балеце, једва сазидано, управи Марина Спана, па с остатком војске похита султану на сусрет.***) Али сва ће прилика бити, да је тај поход султанов био од премале важности. Ни безимени писац ни Барлеције ни Fatti illustri не знају о њему

*) „Ceterum quia habuimus informationem, quod gentes Teucri descendunt ad damna Scanderbeghi...“ Secr. cons. Rog. lib. XVIII. ch. 27. Acta Arch. Ven. 415. — Мијатовић (Деспот Ђурађ Бранковић II, 116.) мисли, да је тај упад Муратов био „с крајем Јула или почетком Августа“, али нама се чини да ово друго не може бити. Јер Мијатовић преводи „quod... descenderunt“ са „да ће сићи“, и онда би могло тако изићи, али, по нашем мишљењу, те се речи могу превести само „да су сишли“ а никако друкчије, што би опет значило да је Мурат пре 29. јула већ био у Арбанији.

**) То се види из поменутог документа: „... ita quod derelictis locis nostris, ad defendendum statum suum accessit...“ Secr. cons. Rog. lib. XVIII. ch. 27. Acta Arch. Ven. 415.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто доведу и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се исто комисијски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво, труло, зависло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 64. РЕДОВНИ САСТАНАК

27. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р: Маринковић, од одборника били: г. г. Ђ. С. Новаковић, М. Јовановић, М. Капетановић, М. Велизарић, К. Д. Главинић, М. М. Петровић, В. М. Тодоровић, Др. Марко Т. Лeko, С. Азријел, Ф. Васиљевић, К. Петровић, И. Ђорђевић, Д: Гајић, Н. Х. Поповић, К. Б. Михајловић, М. М. Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић, М. Триковић, М: Ј: Марковић, А. Олавић, Р. Драговић, М. П. Бончић, С. Велановић, М. Јанковић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. Августа 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Коста Д. Главинић предлаже, да се блато са топчидерског друма покупи и однесе и да се за ово одобри потребан кредит.

По саслушању овога, одбор је решио, да суд према овом предлогу нареди, да се покупи и однесе блато са топчидерског друма стављајући му на расположење потребну суму за ово из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

III.

Одборник г. Илија Ђорђевић мисли да је у протоколу одборских одлука а у решењу КЊБр. 626, ГВр. 1489 и 1511 погрешно записано, да се калдрмисање извесних улица уступи српско-француском друштву према његовој понуди, него треба да стоји, да му се уступи калдрмисање само споменичке улице.

Одбор је решио, да се у смислу овоме учини исправка у поменутом решењу одборском.

ништа. То се пак може објаснити само тиме, што се војска турска кретала веома споро а бавила се у Арбанији врло кратко време. Истина Мијатовић изреком вели: „Цео Август и већи део Септембра бавила се она (т. ј. турска војска) освајајући неке мале градиће по Дибри“, али нама се чини да је то немогуће, а ево за што. У млетачком архиву има једно писмо млетачке господе упућено њихову проведитору Андрији Венијери, као одговор на његово неко писмо од 24. августа,*) и у њему стоји јасно, да је Венијери већ 24. августа био јавио у Млетке, да су Турци оставили Скендербега и отишли из Арбаније, јер у њему један пасаж гласи овако: „Ad factum Scanderbeghi intelleximus quantum scribitis de Turcho, quod ab ejus oppressione se levavit“ etc.***) Што Мијатовић мисли, да се Мурат бавио у Арбанији читава два месеца и да је тек с крајем месеца септембра отишао из Арбаније, томе ће, ми-

*) У Шафарикову издању млетачких споменика стоји да је то писмо било датирано 29. августа, али ми налазимо у Љубићеву издању истих споменика — 24. август. Acta Arch. Ven. 422. и (српски) Monumenta etc. edidit S. Ljubić, кн. IX. 284. — У осталом нашу ствар не би мењао много ни први датум.

**) Secr. cons. Rog. lib. XVIII. ch. 53. Acta Arch. Ven. 423.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд, АБр. 9344, 9410, 9408, 9409, 9247, 9376, 9295, 9346, 9393, 9345, 9234, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Живојин Радовановић, Танасије Васиљевић, Живко Драгојевић, Ђорђе Цветковић непознати; да је Тодор Чорбић доброг владања и доброг имовног стања; да су Миле Јовановић, Марија ж. Вуда Николића доброг владања и сиротног имовног стања; да му је Јоца Јовановић непознат; да се суд предходно увери о владању и имовном стању Ђорђа Петровића па извести одбор; да је Ванђела Николић доброг владања и доброг имовног стања, да суд пошаље истражном судији да ближе определи лица Јована Димитријевића и Петра Павловића, за која тражи уверења о владању и имовном стању, као и да му се препоручи, да у будуће тачно означава лица, за која тражи уверења.

V.

По прочитању молбе Стојана Ђорђевића тежака оvd. СБр. 15184, којим тражи уверење о свом породичном односу, одбор је изјавио, да ће му се уверење издати кад накнадно поднесе боље доказе о својим наводима.

VI.

Председник износи одбору на мишлење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9395, 9413, 9412, 9411, 9379, 9374, 9373, 9375, 9364, 9332, 9358, 9341, 9342, 9359, 9357, 9310, 9301, 9298, 9286, 9302, 9220, 9121, 9190, 9192, 9236, 9429, 9431, 9430, СБр. 15210, 14962, 15119, 14925, 14959, 15035, 14828, 14880, 15198, 15071, 14942, 14861, 15238, одбор је изјавио мишлење, да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Васе Т. Димитријевића, Марије Адамовић, Јелене Ђ. Дуке, Јована Крагуљевића, Николе Петровића, Петра Станевића, Емилије Петровића, Томе Шерића, Новице Драговића, Љубомира Недељковића, Босилке Антоновића, Драгоја Д. Котлајића, Власкоја Д. Котлајића, Лепосаве Антоновићеве, Душана Рајковића, Загорке Намовићеве, Перке Јовановићеве, Милорада Д. Ракића, Богдана Јов. Јовановића, Емилије Н. Стојковићеве, Стевана Ђорђевића, Данице Стаменковића, Лепосаве Стаменковића, Ружике Алексича, Наталије Радовића, Јулијане Милићевића, Даринке Радовановића, Софронија Јовано-

слимо, бити узрок то, што је то писмо млетачке господе датирано 10. октобра а Митјатовић је осим тога неким случајем превидео оно quantum scribitis, што се види и из тога, како је он наштампао те речи у своје Деспоту Ђурђу.*) Узрок пак том нагло одласку било је то, што је султану био допро глас баш у то време, да се Хуџади најозбиљније спрема, да опере част окажану погибијом на Варни. Бар за то имамо потврде у турским изворима, јер у једном изреком стоји: «Тек је султан хтео да побере користи од својих победа у Арбанији, кад али му стиже глас да преко Београда иде на њ велика сила угарска» и т. д.**)

Ослобођен тако изненадном срећом од толике опасности, Скендербегу је дакако било најпрече, да се одмах врати својој војсци и да сврши једном несрећне заднице с Млечима. Али дошавши под Дајно, обузе га грдна туга на несрећне гласове с којима га дочекаше своји.

Ствар је била у овоме.

Кад су Млечићи по одласку Скендер-

вића, Мелке Тодоровића, Стане Милошевића, Александра Вујића, Ђоке Авизовића, Марије Дракулића, Милана Костића, Јосифа Марковића, Савете Петровића, Димитрија Максимовића, Саве Јовановића, Танасија Милошевића, Гаје Милетића, Васе Војиновића, па тек онда да им изда тражено уверење.

VII.

Према одборској одлуци од 19. Авг. 1892. г. АБр. 9078, председник подноси на решење извештај Управе водовода односно коштања бушења цеву у режији општинској и објашњење о понуђеним ценама Б. Булија.

По прочитању тога извештаја АБр. 9268, одбор је после поименичног гласања са 17 гласова претив 7 (један није гласао) решио, да се бушење цеву водоводних устуди Бенциону Булију као заступнику А. Б. Кенига према његовој понуди и предлогу управе водовода а по цени и то: за свако бушење цеву са намештањем гарнитуре и осталим радовима око бушења по десет динара а без намештања гарнитуре по осам динара и четрдесет пара.

65. ВАЖНИ САСТАНАЈ

31. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милош Р. Маринковић; од одборника били г. г. М. Ј. Марковић, Ст. Чађевић, Љ. Јовановић, М. Јовановић, М. Капетановић, М. М. Петровић, В. Ж. Нешић, Ђ. С. Новаковић, Р. Драговић, Др. М. Т. Лeko, М. М. Ђорђевић, К. Петровић, А. Ј. Одавић, В. М. Тодоровић, К. В. Михајловић, С. Вељановић, С. Азријел.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Августа 1892. год. и примљен је без измена.

II.

Одборник г. Ст. Чађевић врмећује, да одборско решење од 27. Авг. 1892. год. АБр. 9368 односно уступљења бушења цеву водоводних Бенциону Булију, заступнику А. Б. Кенига, није законито с тога што тај посао, према вредности његовој, треба да се да на израду путем јавне лицитације.

На примедбу ову, председник је одговорио, да је поменуто решење законито јер је овај посао дават на лицитацију, и пошто је лицитација неповољно испала, примљена је понуда Булијева.

бегову били дознали да је у граду Балецу остала само малена посада и да Скендербега више нема код ње, беше им пала на памет мисао да нападну на тај град и да га поруше, јер увиђаху да ће им он некад бити велика сметња. Како им пак обичај никад не беше нападатн отворено, то они и сад одлучише да ударе на посаду у граду изненада. Али ма колико тајно да су они ковали те планове, опет Марино дозна за њих, — како вели безимени писац, од рођака Петра Спана, — на време. Знајући пак да су зидине Балецове још влажне и слабе, те да не ће моћи издржати непријатељскога напада, он намисли да се тајно повуче са својом војском к Дајну, што за тим и учини.

Кад Млечићи дођу пред тврђаву, видећи је тако нему и тиху, побојаше се у први мах да ту не буде какве преваре, али дознавши за тим од ухода да у њој нема ни живе душе, нагну унутра и стану је рушити и палити, те је за час претворише у прах и пепео.

Не мање жалостан глас био је и овај.

Кад је Скендербег одлазио на Турке, за главног старешину посади код Дајна био

По саслушању овога одбор је одлучио, да се ово објашњење председника општине прими к знању и у записник стави, задовољивши се истим.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9460, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да му је Петар Павловић непознат, а да је Јован Димитријевић хрђавог владања а слабог имовног стања.

IV.

Председник износи одбору на мишлење молбе којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9529, 2428, 9490, 9489, 9488, 9487, 9491, 9443, 9463, 9446, 9472, 9478, одбор је изјавио мишлење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Обрада М. Адамовића, Анке Илићеве, Василије Јовановићеве, Ракиле Пфаф, Милана Анђелковића, Драгутина Д. Анђелковића, Јелене Тасићеве, Лепосаве Главинићеве, Владимира Павличевића, Димитрија Михајловића, Милана Ђурића и Драге Петровића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

Одборник г. А. Ј. Одавић пита, да ли је готов предрачун и план за насипање बारे венеције, по коме би се имао тај посао да да на израду путем јавне лицитације.

Председник одговара, да је и план и предрачун готов и да ће се изнети одбору у идућој седници на одобрење.

VI.

Одборник г. Коста Б. Михајловић замерашто је у општинским новинама изашао оглас, да се набавља сено за општинску потребу путем оферталне лицитације, кад је одбор решио, да се куповином од народа ова потреба подмири.

Председник изјављује, да ће се ова погрешка у идућем броју поправити.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог грађевинског одељења, да са нивелета у Кастриотовој улици према мишлењу стручне комисије измени.

По прочитању тога предлога ГБр. 1789, и мњења стручне комисије ГБр. 1774, одбор је решио, да се нивелета у Кастриотовој улици из-

је оставио синовца свог Хамзу. Ну овај колико беше храбар и одважан, толико је био и бујан и неразвијен, а то би узроком велике несреће и за њ и за Скендербегу. Хотећи ваљада, да обрадује стрица о повратку каком лепом новином, њему беше пала луда мисао да освоји од Млечића чувени град Дривасто. Узалуд су га остали вођи саветовали да то не чини; он беше жељан славе и остаде при својој намери. Не имајући пак ни код Дајна бог зна колику војску а не смејући га оставити без и какве посаде, он узе са собом само три хиљаде и ако све најбољих војника, па се тако упути Дривасту. Кад га Дривастинци опазише, мислећи да има огромну силу, они се у први мах веома уплашише и јурнуше у град, затворивши капије и довукавши на зидине све ратне машине, да би могли одбити непријатеља, ако би напао. Али опазивши за тим, како је непријатељска војска мала, страх им се свима преокрете у презирање и подсмех.

Међутим и Хамза беше стигао под Дривасто. Уздајући се ваљада много у своју храброст или непријатељев страх, он, при свој својој немоћи, пошаље Дривастинцима посланика с поруком, да му предаду град.

*) Деспот Ђурађ II, 118.

**) Lewenclavius, 562. В. Деспот Ђурађ II, 117.

мени према мњењу стручне комисије ГБр. 1774 с тим да се ова измена поднесе на одобрење и министарствима грађевина и унутрашњих дела:

УШ.

По прочитању извештаје комисијских ГБр. 1808, 1809, и 1844, којим се одређују осе у појединим улицама, одбор је одобрио одређене осе у улицама Прилипској, Топличиног Венца и Доситијевој.

ИХ.

Пошто је кредит, одобрен решењем одборским од 18. Априла 1892. год. АБр. 6640 за дијурнисте статистичког одељења, исцрпљен, то је одбор, на предлог статистичког одељења општине београдске АБр. 9163 решио, да се из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове накнадно одобри чет стотина динара за дијурнисте статистичког одељења општине београдске.

Х.

Председник општине извештава одбор, да је суд општински према овлашћењу одборском од 27. Апр. 1892. АБр. 6548 примио уговор закључен о закупу куће Јанаћка М. Јанковића за смештај VII пук. окр. команде, закључен између сталног одбора округа подунавског и сопственика куће, по коме има општина да плаћа сто десет динара месечно од првог Новембра 1892 год. до првог Новембра 1895-те год.

По прочитању тога уговора и решења судског АБр. 9093, одбор је решио, да се овај уговор прими и да се половина закупне цене у сто десет динара месечно што по закону на општину београдску пада, плаћа од првог Новембра 1892-ге до првог Јануара 1893-ће год. из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове а од првог Јануара 1893-ће и остале године да се овај издатак стави у буџет расхода општине београдске.

ХИ.

Председник предлаже одбору, да одобри решење судско од 26. Авг. 1892. год. СБр. 15194 којим је урасходована сума од четири дин. деведесет и пет пара, што би имао да накнади општини по примедбама главне контроле неки Антон Сас тишлер, пошто се та сума од истог не може да наплати.

По саслушању овога одбор је решио, да се урасходује сума у четир динара и деведесет пет.

Као што се већ може и мислити, смех и ругање бише одговор на ту велику дрскост.

Тек сад увиде Хамза, какву је бесмислицу урадио и би принуђен повући се на једну миљу од града.

Ну док се он ту бавио, управнику Дриваста, грофу Андреји Ангеловићу паде срећна мисао на памет, да изиде с повећом четом и да отера непријатеља од града. Опавивши још нарочито са зидина, како се војска Хамзина расула по целој околини да пљачка, памера му та поста још живљом и он, на послетку, одабравши најбољу војску, изиде на кацију уз ужасну ларму и свирку и упути се хитно Хамзи.

При свем том Хамза не изгуби ни мало од своје обичне присебности и с оно мало људи што му беху при руци, похита пред непријатеља да га заустави за неко време, док се остали војници његови не сакупе. Али и гроф Андреја беше лукав и вешт војник. Своју војску он беше поделио на три дела: први је имао да одбија оне Хамзине војнике који би хтели да дођу у помоћ Хамзи, други је имао да удари с леђа, а трећи, под његовом командом, да се судари са самим Хамзом. Како сад овај неје имао

цара што би по примедбама главне контроле имао да накнади општинској касп Антон Сас, бив. тишлер.

ХИИ.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1724, одбор је решио да се у новоподигнутој основној школи на дорћолу заведе централно ложење по системи Сулцеровој из Винтертура и да се за инсталацију тог централног ложења одобри накнадни кредит од двадесет и једну хиљаду две стотине педесет динара на терет кредита, одређеног за зидање основне школе на Дорћолу.

ХИИИ.

На предлог статистичког одељења општине београдске АБр. 9652, одбор је решио, да се за штампање шематизма становника општине београдске одобри кредит од шест стотина динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове с тим, да одборски повереници г. г. Љуб. Јовановић, Ст. Чађевић, А. Ј. Одавић, Т. Селесковић и Др. М. Хади Лазић у споразуму са шефом статистичког одељења израде и уреде овај шематизам.

ХИВ.

По прочитању протокола лиценцијације, АБр. 9495, држане 31. Авг. 1892. год. према решењу одборском од 17. Авг. 1892 год. АБр. 9187 за набавку шездесет револвера са прибором и муницијом за општ. позорнице, одбор је решио, да се набавка шездесет револвера са прибором и муницијом према погодбама и подне ој мустри уступи Марковићу и Илићу по цени од двадесет и четири и по динара од комада са прибором и муницијом.

ХУ.

По прочитању молбе Берте Кап, удове АБр. 9627 и молбе Видосаве Поповић удове АБр. 9174, којим траже, да им се из општинске касе даје месечно издржавање као удовицама општинских чиновника, одбор је решио, да се Берти Кап, даје месечно по двадесет динара а Видосави Поповић по тридесет динара као издржавање из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове до краја 1892. год. а доцније да се за оводико повећа буџетска партија за издржавање породица умрлих општ чиновника.

Издржавање ово има тећи од првог Септембра 1892 год.

више од три стотине својих, то је врло појамно да за врло кратко време би разбијен, и онда се и он и сви његови повукоше далеко од Дриваста.

Одржавши ту победи, гроф Андреја би као пијан од силног одушевљења и, не хтећи гонити непријатеља, врати се у град, где га народ дочека са силним усклицима и радошћу.

Ну радост им не потраја дуго. Повративши се мало од прве забуне, Хамза опази, да је више претрпео страха и срамоте по штете, па намисли да се Дривастинцима љуто освети. Састави дакле војску, и нагрне на њиве и усева непријатељске, све секући и палећи. Ну не беше само то доста, да засити његову распаљену страст. Оп нареди да се и сви сељаци са женама и децом посеку и поубијају. Јаук ових и дим од запаљених кућа и усева допреше чак и до самога Дриваста, у коме нарицање и плач брзо заменише малопређашње весеље и усклицивање. —

Ти гласови, појамно је, не могоше бити равнодушни Скендербегу. Ну колико се он љутио на Млечиће, толико се љутио и на Хамзу. Јер и ако физички губитак овога

ХВИ.

По прочитању молбе Милеве Стефановић удове АБр. 8778, којом тражи, да јој општина београдска да новчане помоћи, да може одвести своју ослепелу ћерку у Беч на лечење, одбор је одлучио, да г. Др. Павао Поповић одборник као очни лекар даде своје мњење о слепоћи молителјине ћерке, па то мњење са овом молбом да се поднесе одбору на решење.

ХВИИ.

Председник извештава одбор, да рок за купу трга Зеленог венца истиче 31. Авг. 1892. год. и да закупац истог Д. Ђирковић актом својим АБр. 9486 тражи, да се одреди комисија да процени и прими зграде подигнуте на томе тргу.

По прочитању тога акта одбор је изабрао г. г. Ст. Чађевића, Др. М. Т. Лека, Ђ. Ж. Нешића, И. Ђорђевића и Раденка Драговића одборнике, да проуче питање о Зеленом венцу и одбору рефершу.

ХВИИИ.

По прочитању молбе С. Ивковића Поповића АБр. 9650, којом тражи новчане помоћи, да може отићи у Француску да јстуди у тамошњу војску, одбор је решио, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

ХИХ.

Председник износи одбору на решење молбу Е. Јовановићеве учитељице, којом моли, да јој општина да новчане помоћи за набавку намештаја за дечије забавиште у Савамали.

По прочитању те молбе АБр. 9651, одбор је решио, да се молителјци даде стари школски намештај што без употребе лежи те да њиме задовољи потребу дечијег забавишта.

ХХ.

Председник износи одбору на решење акта Друштва за помагање и васпитање сиротне и напуштене деце, којим извештава суд, да не може пристати на решење одборско од 14. Авг. 1892. год. АБр. 9132, да подиже дечију болницу на плацу уступљеном министарству унутрашњих дела с тога, што би то било убитачно по здравље деце и самога завода, но моли, да му се уступи онај плац и под овим погодбама, као што је то означено у акту друштва АБр. 9132.

По прочитању тих акта АБр. 9348 и 9454, одбор је решио, да пристаје да друштву за по-

не беше бог зна колики,*) опет је морал много био пропатио А то се најбоље види из тога, што је после било ушло као у пословицу, да је Скендербег свуда био победоцем осим код Дриваста, — ма да он ни ту неје био лично.

(Наставиће се)

*) Истина Дривастинци су се хвалили, да је непријатеља пало преко две хиљаде, али безимени писац каже да је он питао лично Павла Манеса и Захарија Гропу, дакле људе, који су најбоље могли знати ту ствар, и да су му они одговорили, да Хамза неје имао мртвих више од четрдесет и три. *Biemi G., Istoria, 130.*

магање и васпитање сиротне и напуштене деце уступи један засебан плац за подизање дечије болнице. Који плац да се уступи и колики, да одреди нарочито повереништво. Председник општине београдске овлашћује се да одреди ово повереништво.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Поништена казна. Управник вар. Београда, пресудом својом од 20. Августа 1892. год. Бр. 15003, казнио је председника општине београдске новчаном казном од две стотине динара у корист државне касе, што није одмах извршио извесну наредбу управе вар. Београда.

Услед жалбе председника општине, државни је савет поништио ову пресуду управину овим својим решењем од 4. Септембра 1892. год. Бр. 2930:

„По жалби Милована Маринковића председника општине београдске противу пресуде те управе од 20. Августа 1892. год. Бр. 15003, којом је кажњен са 200 дин. у корист државне касе, што није одмах извршио наредбу од 15. Августа т. год. Државни Савет расмотрио је акта, па је нашао да пресуда није на закону основама из разлога: што се из акта не може ни назрети намера да суд није хтео извршити поменути наредбу, пошто је она од стране општинског суда одмах узета у поступак, по њој отворена преписка, одмах издате све нужне наредбе и извршена још 16. Августа пре подне, као што то акта несумњиво тврде, према чему и управа није имала потребу да доноси решење и сама своју наредбу извршује.

Према овоме, Савет Државни, на основу чл. 82 зак. о општинама с погледом на чл. 56 свог пословника поништава горњу пресуду те управе, препоручујући јој да о овоме и жалиоца извести“.

— „Друштво за уређење и унапређење дунавско варошког кварта“ поред осталих послова који у круг делања његовог спадају, ради непрекидно на довршавању насипа и кеја на Дунаву, који би био довршен још прошле године да је мало већег одзива било од стране имућнијих становника оба краја. Од колике је важности овај рад треба да оцени сав Београд; јер од како је друштво почело да гради овај насип и кеј, вода која је била ових двеју година доста велика, није плавила ни „Еврејску малу“ нити остали део дунавског краја. То је са здравственог гледишта а са гледишта трговинског оба ова кварта добијају много у томе, што ће довршењем овог насипа и кеја добити и пристајање пароброда, а да не говоримо о томе како и сада пристају на недовршени насип и кеј дрварице и даље са песком и ту се истоварају. Овим пак дата је могућност и представништву општине да питање о дрварској пијаци, још ове јесени уреди.

У исто време можемо да напоменемо, да спајањем оба кварта ушло је у правила друш-

твена, да друштво може имати и чланове утемељаче. До сада су чланови утемељачи г. г. Михајло Павловић, Никола Ђорђевић, Дим. С. Вујић, Тодор Милишић, Пера И. Јовановић. Пера Арамбашић, Живко Леонковић трговци, Петар Радојловић пензионер, Петар Петровић бравар. Истина да је ово мали број чланова утемељача којима нека служи на част што предњаче осталима у свему што је добро и племенито, али ми се можемо насигурно надати, да ће се и остали имућнији — становници и нарочито трговци из оба кварта уписати за чланове утемељаче и положити радо 50 динара, када се види да друштво својски ради на унапређењу оба кварта, а по томе у неколико и на унапређењу целе вароши.

• **Надгробни венци.** Сви венци на новој гробљу спаљени су јер су по мњењу лекарске комисије исти заражени с тога, што су ту лежали умрли од разних заразних болести. Зато решено је, да се ничији венци више не примају на чување у зградама на новој гробљу јер су све те зграде упогребљене за санитарске потребе.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на дан 1. и 2. Септембра ове године када су се имале обавити лицитације за издавање под кирију плаца више чесме књегине Љубице и њиве код Убанлића винограда, није дошао довољан број лицитаната, то се за издавање ових општин. добара објављује да ће се на дан

16. Септембра ове године

пред кафаном „три кључа“ држати и извршити лицитација о давању под закуп плаца више чесме књегине Љубице, за три године.

17. Септембра ове године

пред „Живковом кафаном на Тобцијској пијаци“ држати и извршити лицитација о давању под закуп њиве код Убанлића винограда за три године.

Услови могу се видети сваког дана за време канцелариско у рачуноводству општ. суда а и на сам дан лицитације на месту где ће се иста обављати.

Личитација ће почети означеног дана по подне у 2 сата а закључиће се тачно у пет часова.

Од суда општине Београдске 7. Септембра 1892. год. СБр. 14017. 14019. у Београду.

Пошто одбор општински вије одобрио лицитацију о давању дућана у Фишекпској улици бр. 1 под закуп, то ће се на дан

15. Септембра ове године

држати пред кафаном Косте Лазаревића на батал-цамији, друга лицитација, за давање горњег дућана под закуп, за време од 1. Октобра ове до 31. Децембра 1893. год.

Услови се могу видети у рачуноводству а и на дан лицитације на лицу места. Ли-

цитација ће отпочети у 2 а закључити се у 5 часова по подне.

Од суда општине Београдске 7. Септембра 1892. год. у Београду СБр. 14017.

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 23. Јула 1892 год

(Свршетак)

Пош Таса Капетан-Спасић. Ја сам противан одуговлачењу ове ствари, нарочито сам противан с тога, што је шеф грађевинског одељења представио потребу да се овај геодетски одсек установи.

Председник. Слажете ли се с тим да се то стручно лице избере конкурсом и да одредимо плату 6000 динара по предлогу грађевинског одељења. (Слажемо.)

Е сад односно г. Андоновића. Усваја ли одбор да се према г. Андоновићу предузму мере, да се тражи накнада или хоћете да се предходно од њега тражи реч. (Чује се: не треба да се тражи реч.)

Мика Банковић. Госп. Капетан-Спасић предложио је да се не тражи реч од г. Андоновића, и да г. председник тражи од њега онај вишак новаца, који је изузео у напред, у колико није према уговору урадио посао.

Др. Марко Лeko. Нама је потребно да сазнамо прави узрок, зашто г. Андоновић није према уговору на време рад свршио. Може бити да је томе узрок и општина. С тога сам да се г. Андоновић прво саслуша па ће нам онда лако бити ову ствар да решимо.

Председник. Дакле ова ствар остаје на томе, да се позове г. Андоновић и са комисијом ове радове доведе у свезу, а иначе предузети мере за накнаду више узетог новца (јесте).

Сад прелазимо на осе и то она што је остала у прошлој седници не решена за шта смо и из одбора комисију одредили.

Љуба Јовановић. Та ствар је неколико пута изношена пред одбор и увек је остало да нисмо обавештени. Сад хоћете овако доцкап с ногу да свршимо.

Председник. Ви сте сви упознати са овим радом. Овде су два члана одборске комисије. Молим да чујете њихово мишљење. То је она паралерна улица Душановој улици, за коју комисија за одређивање осе, хоће да одступи од регулационог плана. Одбор је позван да чува свој регулациони план и за то је послала своју одборску комисију да се увери о потреби одступања, па према њином извешћу да се чини даље шта треба. Чланови комисије г. г. Чађевић, Мата Јовановић и Капетановић излазили су и њихово мишљење има да се чује. Г. Чађевић се овде одвојио. Даће обавештење усмено.

Мата Јовановић. Господо, ја и г. Капетановић кад смо изашли г. Чађевић није излазио. Као шта сам и у прошлој седници реферисао писмени извештај нисмо могли изнети што г. Капетановић није овде. Ми смо се сагласили да нема разлога ни потребе да се одступи од регулац. плана, но шта више то иде на штету интереса општинских.

Напоменуо сам господо да би одступањем од регулационе линије исекали једну

кућу, која се и сад сече, а секло би се и неколико плацева, који би после били апсолутно неупотребљиви и општина би морала да их експропише и ту би имала доста да плаћа. Међу тим ако задржимо регулациону линију онда општина нема никаквих плаћања.

Други је разлог што ми налазимо да треба да чувамо, да бранимо онај план, који смо подписали и сложили се да буде ширина 10 метара и да не треба да дајемо повода да се улице сужавају и кваре, као што је пре нас било те је Београд овако искварен. Ако г. министар налази разлога да сам сузи, то је у његовој власти па нека он чини, а општина не треба да дозволи.

Мика Банковић. Стоји ли то, да ће се порушити 8 зграда, ако се не сложе у мишљењу два члана комисије са г. Чађевићем.

Мата Јовановић. Зграде од тврдог материјала имају само за 1 м. да изађу напред, дакле да се њихови плацеви прошире, а тиме оне ништа не губе него добијају.

Мика Банковић. Па онда опет паметније је празне плацеве сећи.

Мата Јовановић. Молим вас, нису то баш празни плацеви, на тим плацевима стоје куће, на једном у средини стоји кућа, а и на другом стоји кућа. Ове куће које су зидане од тврдог материјала, добијају с тим што имају за 1 м. да изађу на улицу. Међу тим ако се усвоји што комисија за одређивање оса предлаже, да се одступи од регулационог плана, онда се мора нови фронт узети и онда се ове куће морају да секу.

Стеван Чађевић. Господо, ја ћу прво да изјавим да је тугаљива и непријатна ствар одступати од ситуационог, респективе регулационог плана, али кад се управо опипљиво види, да би била погрешка, ако се усвоји, то би била крајња бесмислица признати човеку нека божја својства. Човек је погрешим, ја сам тврдо уверен, а то ћете и ви признати, да у регулационом плану има силесија погрешака, и да ће у току рада одбор овде онде да одступи од регулационог плана.

При састављању регулационих планова важи ово енжењерско правило: да од једног ћошка до другог најближег треба да буде 120—150 м., а трпи се и 200 мет., т. ј. да нема нигде да је проваљен каквом улицом. Ова улица „Рајићев венац“ према овоме могла би апсолутно да не постоји. Онда од једног ћошка до другог не гледајући ову улицу има 136 мет., дакле може потпуно да не постоји. Кад се провали ова улица онда имате блок-квадрант од 50 метара. Овим сам хтео да вам представим да би могла ова улица према законима технике апсолутно да не постоји.

Сад хоћу даље да говорим односно извођења ове улице. Не стоји то да се ником не чини штета регулационим планом. Регулационом линијом сече се ћошак механе, и до ње куће од тврдог материјала, што излазе напред, и то износи из 146 м. дужине. Дакле за 100 година изгледала би та улица наказа, а овамо стојала би још косо. Сем тога што би изгледала наказа, незгода би била и у томе што највећи део више од $\frac{2}{3}$ кућа не би се дале ни регулисати што та регулациона линија сече косо. Међу тим ова линија што је предлаже комисија за одређивање оса сече управо, и према њој добивали би се правилни плацеви а не коси.

Сем тога, господо, ово је једна слепа улица, не служи саобраћају општем. И овакву једну слепу улицу правити широку као што се регулационим планом предлаже, значило би градити је широком само ради тога да ко год доцније може косити. Комисија та на име предлаже ширину улице 8 75 м., а и 7 м., по законима енжењерским довољни су за такву улицу. По правилу за двоја кола узима се 5.40 и остаје 3.35, дакле имате за пролаз поред куће с обе стране по 1,63 м., а то је довољно и за мимолажење кола и за пролаз. Нема дакле оправдања да буде шира, шта више ја бих се чак потписао и на ширину од 6 м., јер је то као што рекох једна слепа улица, у којој нема светског општег саобраћаја. На ћошку има један једини плац који се сече по дужини; сад су управо два, но по причању ондашњих становника био је један плац, који је сад подељен у два. Ако би секла улица по дужини тога плаца као што комисија за одређивање оса предлаже, добила би се правилност улице, не би се штетило грађанство, а и општина не би се излагала трошку. Мени је жао што немам овде табле да вам насликам да се уверите да је доиста правилно сечење као што комисија за одређивање оса предлаже, а да је косо по регулационом плану.

Са наведених разлога ја се придружујем мишљењу комисије за одређивање оса, и држим да се нико неће огрешити, ако за ово мишљење гласа.

Мата Јовановић. Г. Чађевић вели, да по овој новој линији углови су правилни, а по регулацији ћошкасти. Ево, господо, план имамо овде, и ко год хоће да види, увериће се о противном: ствар стоји са свим обрнуто ономе што је г. Чађевић тврдио. Даље г. Чађевић вели да је то ћорсокак — мала уличица. И то не стоји, господо. Ако оставите ширину 8 метара, онда имате с једне стране продужење, а с друге стране не. Ми не можемо у истој улици имати ширину улице 8 мет., а на другом и трећем 10 и 13 м., него морамо задржати у целој улици једнаку ширину. Господо, не треба се вратити, то је једна велика улица паралелна „Душановој улици“, која је као што знате једна од најширих улица, и ова улица паралелна таквој једној најширој улици не може да буде најужа улица у Београду. Нека ми дозволи г. Чађевић да сам и ја техничар, и молим господу одборнике да их о свему што сам казао уверим и цртежом на самом плану. (Г. Мата објашњава сечење по регулационом плану.)

Ђока Новаковић. Онда кад се радило на пивелационим линијама, радили су стручни људи, а и сад имамо стручњаке и они су радили као што треба. Највећи разлог да не одступимо од регулационог плана јесте овај. Регулациони план министарство је одобрило и од њега се не може никако одступити изузев само у непредвиђеним случајевима, где би се морало. Кад би данас одступили од регулационог плана, онда сутра би нашли разлога да одступимо на другом, прекосутра на трећем и начинили регулациони план табула раза. Овде нема непредвиђеног случаја да се мора одступити, и за то не треба више ни говорити.

Стеван Чађевић. Овај је план са свим једностран. Да би показао да је то слепа улица, ево да видите ситуацију околних улица. (Показује на плану да је затворена).

Ја нисам казао за ову улицу да је кратка, него сам тврдио да је слепа а према осталим улицама она је заиста и кратка.

Што се тиче опредељивања углова, ту могли би се ја и г. Мата целу ноћ носити, и потврдили би ону народну изреку: „стрижено, кошево.“ Најбоље је да измеримо углове, па ће се видети ко има право. Комисија за одређење оса предлаже овако сечење: да оне солидне куће, од тврдог материјала остану а само мало парче да се сече, и све остало да остане, дакле 146 мет. да остану недирнути, а само 67 мет. да се секу. Сећи по регулационој линији значи прво штетити саму општину и многе грађане те улице, а поред свега тога да изађе улица нагрђена, и да прође 100 година, да изађу с кућама напред. С тога остајем при свом првашњем говору, и молим одбор да усвоји мишљење комисије за опредељивање оса.

Љуба Јовановић. Кад сте били тако добри да узмете у решавање ову ствар, онда молим да и од моје стране чујете две три речи. На првом месту признају да је тешко решити ову ствар, а нарочито за то што је прилично чудновата ствар. Г. Чађевић доказује да је ова улица ћорсокак, међу тим службени цртеж доказује противно: (да излази на Љубичину улицу, и има продужење у Добричину улицу.) По цртежу г. Чађевића доказује да ова улица има 3 суседне улице, међу тим по службеном цртежу види се да их има више. Мени се чини у целој дебати да се не дају довољно тачна обавештења. Наши стари наопако су радили па за то данас и имамо ову невољу у „Кнез Михајловој улици.“

Г. Чађевић даље тврди да у овој улици нема светског-општег саобраћаја, и да за то може бити и уска улица. Ја држим да то није никакав разлог. Пре 30 година у данашњој најживљој улици било је турско гробље. Шта ми знамо каква ће саобраћај бити у овој улици после 20 година. Ми не радимо регулациони план за 10 година, него га радимо за будућност у интересу грађана, и у интересу целе вароши.

До скоро није нико налазио да не ваља регулациони план док није један грађанин почео да зида кућу у тој улици; од тога доба појавило се и мишљење, да треба регулациони план преиначити. Ја нећу сумњичити никога и ко говори против регулационог плана, говори у намери, да учини добро некоме али моје је уверење да ми треба да пазимо на свој глас, да нас нико не може прекорети у грађанству, да у једном питању говоримо као заинтересоване личности. Према говорима који су овде пали извесно биће и одборника који ће гласати за то мишљење да се одступи од регулационог плана и да кућа тога грађанина дође на линију; ту се већ види да смо ми и против своје воље увучени у сукоб некаквих ситних интереса, и овога пута може се ствар свршити да погазимо регулациони план, а сутра то можемо учинити због каквих крупних интереса, а на крају крајева свршили би с тиме, да би доказали: да нам није стало до општинских интереса, да неком нешто за љубав чинимо са недовољне обавештености. Оваква обавештења каква се овде дају, ни у колико не обавештавају. Што се мене лично тиче ја држим да се нећу огрешити, ако гласам за мишљење г. Мате Јовановића да се не одступи од регулационог плана.

Председник. Ово питање као што видите стоји у свези са нашим регулационим планом и пошто се на томе плану много радило и потрошило, то наравно да је одбор дужан да се на ово обазире вако се план

не би скроз изменио. Ја вас молим, да будемо на чисто. Одобрава ли одбор да се одступи од регулац. плана или неодобрава.

Dr. Павло Поповић. Ја држим да одборска комисија поднесе писмени извештај, па онда да се ова ствар реши.

Председник. Стављам овако питање на решење: Ко је за то, да се у овом питању држимо регулационог плана тај ће гласати „за“ а ко је да се одступи, гласаће „против.“

Већина је решила, да се неодступа од регулационог плана.

Пошто је доцкан закључујем седницу. Састанак је овај трајао до 10 часова по подне.

Државан 27. Јула 1892 године.

Председник. Отварам одборску седницу и молим да се чује записник последњег састанка. (Секретар прочита.)

Усваја ли одбор записник? (Усваја.)

К. Б. Михајиловић. Приметио сам да сељаци који долазе у варош везују стоку своју за општинску ограду на топцијској пијаци те ту по цео дан стоје и праве ђубре и кваре тарабу. Тако исто и код три вључа има један општински плац па и тамо сељаци држе своју стоку и праве ђубре. Молим да се ово забрани.

Председник. Примам то к знању и наредићу шта треба.

Андра Одавић. Примећује да би требало млађем благајнику одредити више послова а не као што је сад, да тај човек више бадавадише него што ради. Ако нема за њега посла, мисли, да би требало укинути то место.

Председник. Ако г. Одавић мисли да има погрешке у распореду радова, нека те погрешке изнесе. Г. Х. Поповић ће као председник рачунске комисије то боље објаснити.

Никола Х. Поповић. Комисија која има да прегледа касе, изнесе све што треба да се учини у овим пословима. С тога нека се г. Одавић стрпи па ће се он о свему споразумети.

Андра Одавић. Остаје при своме, да би требало то место укинути одмах, док није стечај расписан за новог благајника, на место оног, што је дао оставку.

Бока Новаковић. Вели, да је у прошлој седници било такође говора о томе, да се то место укине; али се одустало од тога. Пошто је сада г. Никола Х. Поповић казао, да ће комисија прегледати и размислити о свему и поднети извештај, треба ли да остане или не треба и онда ће се решити хоће ли остати то место.

Андра Одавић. Кад се одреди стечај онда се више неможемо враћати.

Бока Нешић. Ја мислим да треба да се сачека извештај комисије и да се дотле не расписује стечај (Чује се: то ништа не смета).

Стеван Чађевић. При саставу уговора и услова за коцкасту калдрму у колико се опомињем и ја сам био одређен као члан комисије, а чини ми се и доцније у комисији која има на квантум из ађену коцкасту калдрму да прими. Питам г. председника за што се ја не позивам на састанке комисије.

Председник. Одговара, да су сви чланови комисије позивани на састанке, чему су доказ позиви.

Стеван Чађевић. Чини приметбе на камен, који се довлачи за калдрмисање краљ Миланове улице. Вели да није добар и по уговору, да су фуге врло широке, да се врло споро ради па моли председника да на ове неправилности обрати пажњу и натера предузимача, да се уговора придржава.

Председник. Добро г. Чађевићу, та ће се ствар извидети.

Мата Јовановић. Одговара г. Чађевићу па његове приметбе и вели, да је изабрата комисија довољна гаранција да се општински интереси неће оштетити и да ће та комисија при пријему калдрме држати се строго прописаних погодаба и неће жалити предузимача, да га натера да сваку неправилност поправи.

Даље примећује да се у споменичкој улици гради тротоар од шкартираних плоча које су махом већ изразбијане.

Председник. Прима приметбу г. Мате, и ствар ће се комисијски извидети.

Мих. Борђевић. Поред чесама које су подигнуте решено је да се подигне још неколико на важнијим местима. У том смислу ја ћу бити слободан да наведем једну тачку где би такође веома потребно било да се чесма подигне, а то је у Палилули. Ту има 4 улице, које би се том чесмом служиле. Сад се становници тих улица служе т. зв. Капетан-Мишином чесмом. Пролазећи туда видео сам да је и та чесма поварена и није уређена, скупио се свет 40—50 лица и муче се док воде добије. Дакле, молим да се мој говор има у виду, те да се што скорије чесма на том месту подигне.

Ст. Чађевић. Ја сам јуче у општинским новинама читао да сам одређен био у комисији за одређивање награде оној првој водоводној комисији. Мени о томе није познато нити сам позиван. Одкуд може то да буде.

Председник. Ја знам да сте звати, но ви сте негде били отишли.

Састанак је овај трајао до 10 часова по подне.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ БУБРЕТА

за квартове: Савабалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0-25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафана са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1-50 п. д.

За квартове: Дорђолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0-20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафана са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дн.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
- б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта . . . . . 5 д.
- в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле . . . . . 20 д.

II.

- а). За игранку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
- б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . . 10 д.
- в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . . 5 д.

III.

- а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
- б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
- в) За менаџерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
- г) Циркус од преставе . . . . . 10—20 д.
- д) За забаве „Тингл-Тангл“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

- а) Буре од 3 акова . . . . . 0-5 дн.
- б) Буре од 6 акова . . . . . 0-10 „
- в) Буре од 9 акова . . . . . 0-15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО :

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0-20 д.
- б) За неуздан шпархерд . . . . . 0-20 д.
- в) За узидан . . . . . 0-40 д.
- г) За велики уздан шпархерд у гостионици . . . . . 0-50 д.
- д) За чишћење димњака од два спрата . . . . . 0-20 д.
- ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0-10 д.
- е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пењима . . . . . 0-10 д.
- ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пењима . . . . . 0-20 д.
- з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0-75 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

- а) Од кубног метра . . . . . 10-00 д.
- б) Од акова . . . . . 0-50 д.

IV. ПОСТАРИНА :

- а) Марка за панче за годину дана . . . . . 3-00 д.
- в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА :

- а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
- б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
- в) Мала гробница . . . . . 555-2 п. д.
- г) Велика гробница III реда . . . . . 998-39 п. д.
- д) Велика гробница II реда . . . . . 199-32 п. д.
- е) Велика гробница I реда . . . . . 1684-57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

- а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . . . 12-90 д.
- б) Мртвачка кола са анђелима са два коња . . . . . 24-90 д.
- в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . . 36-90 д.
- г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . . 72-90 д.